

FOCUS · Alemanya: canvi de rumb de la política fiscal

Alemanya ha aconseguit formar un Govern de coalició entre conservadors i socialdemòcrates –l'anomenada GroKo III, per ser la tercera edició de la *Große Koalition*– mig any després de les eleccions legislatives del setembre del 2017. Arribar fins a aquí ha estat un procés complicat, i, per assolir un acord, els dos partits han renunciat a una part del seu programa. Una de les línies estratègiques de l'acord és la política fiscal, que, després d'anys en «mode austeritat», sembla que ha canviat de rumb. A continuació, ho analitzem detalladament.

En concret, l'acord assolit estableix un conjunt de mesures per incrementar la despesa social i la inversió en educació i en infraestructures. Les mesures pujarien a uns 79.600 milions d'euros (el 2,4% del PIB) en el període 2018-2021,¹ un impuls fiscal significatiu, que, si s'acaba implementant íntegrament, podria erosionar el superàvit públic del qual gaudeix l'economia alemanya. Descrivim breument les principals mesures anunciades en cada bloc per poder-ne valorar millor l'impacte sobre el creixement econòmic.

Pel que fa a l'impuls de la despesa social, es vol concentrar en un augment de les ajudes per a la cura de nens i en un increment de la generositat del sistema de pensions. En el cas de les pensions, es pretén garantir una taxa de reemplaçament² del 48% fins al 2025 (el nivell en què es troba actualment), així com ampliar els drets de pensió per a les dones amb fills. Aquestes mesures beneficiaran, sobretot, un col·lectiu (el dels jubilats o el dels qui es jubilaran aviat) que vota majoritàriament els partits de la coalició, però afegiran encara més pressió a llarg termini sobre la sostenibilitat del sistema de pensions.

Aquestes no són les úniques mesures que la coalició de Govern ha acordat seguint una lògica més política que econòmica. En l'àmbit laboral, la coalició ha acordat l'adopció de mesures que limiten l'ús de contractes temporals. Això podria contentar, en especial, les persones que han deixat de votar els partits de la coalició de Govern en favor de l'AfD, que solen tenir unes condicions laborals més precàries i que podrien pensar que es tracta d'una mesura que els afavoreix (malgrat que, probablement, l'impacte a mitjà termini acabi sent l'oposat).

Tornant a la política fiscal, està previst que l'augment de la inversió es destini, en gran part, a l'educació, amb ajudes del Govern federal als *länder* per millorar les infraestructures educatives, en particular en guarderies i en escoles de formació professional i a temps complet.³ Quant a l'impuls de la inversió en infraestructures, el gros es vol destinar a

millorar la xarxa de transports existent, que es considera que està força obsoleta. Així mateix, la coalició vol dur a terme accions que donin suport al procés de digitalització del sector productiu alemany i de la societat en general.

L'impuls que la GroKo III vol donar a la inversió en educació i en infraestructures contribuirà a pal·liar un dèficit d'inversió pública en aquests dos àmbits que, per exemple, ha estat detectat per la Comissió Europea. Així, aquestes inversions podrien tenir un impacte significatiu sobre el creixement econòmic del país germànic a llarg termini.

L'impacte agregat a curt i a mitjà termini de les mesures acordades no és negligible, atesa la seva composició en despesa social i en inversions: l'impacte sobre el creixement del PIB es podria situar al voltant dels 0,5 p. p. en els propers anys.⁴ No obstant això, la incertesa que envolta aquesta xifra és molt elevada. D'una banda, perquè no s'ha concretat el *timing* de la implementació de les diferents mesures acordades. Però, sobretot, perquè les reticències a erosionar massa el preuat superàvit públic alemany poden acabar limitant l'impuls fiscal. En qualsevol cas, tot fa pensar que la política fiscal alemanya canviarà de rumb en els propers anys.

Impacte pressupostari de l'acord de coalició Groko III

Acumulat de 2018-2021

	Milers de milions d'euros	% del PIB (2017)
Educació, R+D	6	0,2
Família, fills, Seguretat Social	12	0,4
Construcció i habitatge	4	0,1
Agricultura, transport i ajuda a comunitats locals	12	0,4
Seguretat, ajuda al desenvolupament	2	0,1
Pensions per a mares (Mütterrente II)	3,2	0,1
Major contribució al pressupost europeu	7	0,2
Digitalització	14,5	0,4
Reducció d'ingressos tributaris (taxa de solidaritat)	10	0,3
Reducció d'altres ingressos tributaris	7,6	0,2
Total estimat	78,4	2,4

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'acord de coalició entre CDU, CSU i SPD (7 de febrer del 2018) i de Deutsche Bank Research.

1. La coalició de Govern ha estimat que el conjunt de mesures acordades puja a l'1,4% del PIB, però l'acord de Govern inclou altres mesures que s'estima que puguen fins a l'1,0% i que també haurien de ser comptabilitzades.

2. La taxa de reemplaçament correspon al percentatge d'ingressos de jubilació en relació amb els ingressos previs com a empleat.

3. Tipus d'escoles de creació recent en què les classes es fan durant tot el dia, amb servei de menjador i amb activitats extracurriculars. A Alemanya, la majoria d'escoles realitzen les activitats només al matí.

4. Utilitzant un multiplicador fiscal de 0,77, corresponent a la mitjana de multiplicadors fiscals de la despesa pública a Alemanya de diversos estudis recents, com Ramey (2011), BCE (2015), Carreras *et al.* (2016) o FMI (2009, 2014).